

မြန်မာ့ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များ၏ အနာဂတ်အလားအလာ

အကျဉ်းချုပ်

မြန်မာ့ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များသည် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက (၁) စုစုပေါင်းပြည်တွင်း ထုတ်ကုန်တန်ဖိုး (GDP) နှင့် ချေးငွေအချိုးအစား၊ (၂) အများပြည်သူမှ ဘဏ်စာရင်း ဖွင့်လှစ်မှုပမာဏတို့ လွန်စွာ နောက်ကျ ကျန်ရစ်နေသေးသည့် အခြေအနေတွင် ရှိနေပါသည်။ ထို့ပြင် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ ဘဏ်လုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံများကို အခြေခံ၍ ဆန်းစစ်သုံးသပ်ကြည့်လျှင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များမှာလည်း အလားတူ ပိုမိုတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာရန်လိုအပ်ပါသည်။

၁။ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များအား ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေမည့်အချက်များ

ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်ခြင်းမှ တစ်ဆင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာ ပါသည်။ ထိုသို့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၏ နောက်ကွယ်တွင် အဓိကထောက်ပံ့ပေးသည့် နောက်ခံပင်မ ကျောရိုးမဏ္ဍိုင်တစ်ခုမှာ ဘဏ္ဍာငွေကြေးအထောက်အပံ့ (Finance) ပင်ဖြစ်ပါသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ ပိုမိုလိုအပ်သောအရင်းအနှီးများကို အချိန်မီဖြည့်ဆည်းထောက်ပံ့ပေးနိုင်မည့်ဘဏ်လုပ်ငန်း စနစ်တစ်ခုကိုဖန်တီးပြုလုပ်ထားမည်ဆိုလျှင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမည်ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအား ဖြင့်ဆိုသော်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်စနစ်၏အခြေခံအဆောက်အအုံများ ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိပါက အကျိုးဆက် အားဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှာလည်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှောင့်နှေးစေမည်မှာ ဧကန်မူချပင် ဖြစ်ပေသည်။

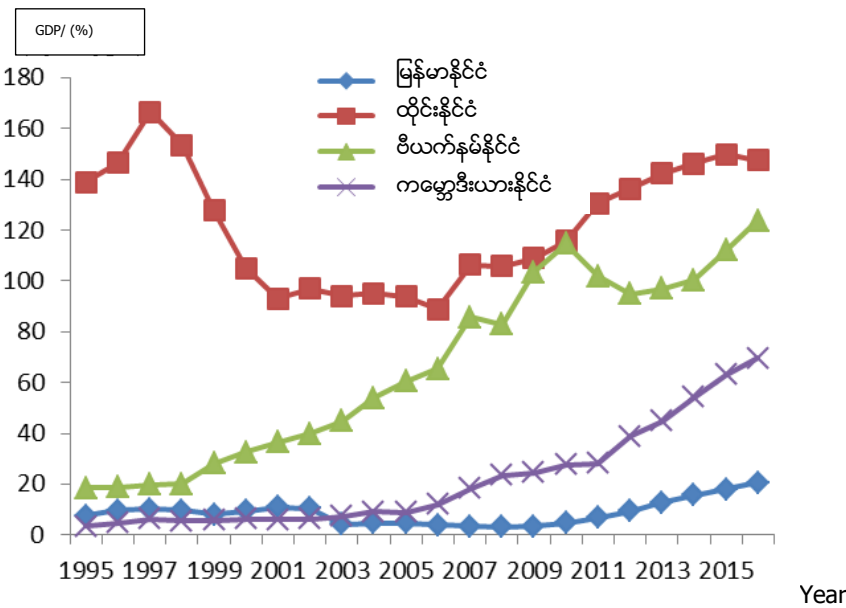
ယခုအချိန်ကာလတွင် မြန်မာ့ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များ၏ ဘဏ်လုပ်ငန်းဝန်ဆောင်မှုများသည် အများပြည်သူ အသုံးပြုမှုနည်းပါးနေသေးသောကြောင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှာလည်း များစွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုမရှိသေးပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ ၏စုစုပေါင်းပြည်တွင်းထုတ်ကုန်တန်ဖိုးGDPနှင့် ဘဏ်များမှ ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများထံသို့ ချေးငွားပေးနေသော ချေးငွေတို့ကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများဖြစ်သည့် စီးပွားရေးတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေသော ထိုင်းနှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံတို့၏ ချေးငွေပမာဏမှာ ၁၀၀%ကျော် ရှိနေပြီဖြစ်သော်လည်း မြန်မာ့ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များ ၏ ချေးငွေပမာဏသည် ၂၀၁၆ ခုနှစ် တိုင်အောင် ၂၀% ခန့်သာ ရှိနေခဲ့သောကြောင့် အချိုးအစားအားဖြင့် ငါးပုံ တစ်ပုံခန့်မျှသာ ရှိနေပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်ရသည့်အကြောင်းအရင်းများမှာ (၁) ဘဏ်များအပေါ် အများပြည်သူမှ စိတ်ချယုံကြည်မှု နည်းပါး နေသေးခြင်း၊ (၂) ကျွမ်းကျင်ဝန်ထမ်းများရှားပါးနေသေးခြင်း (၃) ချေးငွေစိစစ်မှုစွမ်းရည် မပြည့်ဝသေးခြင်းနှင့် (၄) ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများမှာလည်း ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစာရင်းအချက်အလက်များနှင့် အစီရင်ခံစာတို့ကို ဘဏ်များ သို့တင်ပြနိုင်မှု အားနည်းနေသေးခြင်း စသည့်အချက်များကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဘဏ်များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အကြား လိုအပ်နေသည့် ကွာဟချက် အတိုင်းအတာများကို အပြန်အလှန် ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဆိုပါလျှင် ဘဏ်များ၏ ချေးငွေအချိုးမှာ ပိုမိုမြင့်တက်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအခင်းအကျင်းများ ပိုမို တိုးတက်လာစေရန် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလားအလာရှိသည့် နိုင်ငံတကာမှ နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် အိမ်ရာ တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံငွေများ ပိုမိုထည့်ဝင်လာစေရန် ဖိတ်ခေါ်ရမည့် အချက်မှာလည်း အထူး လိုအပ်သည့်အချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ အထက်ပါ လိုအပ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် မြန်မာ့

ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များသည် ပြည်ပနည်းပညာကုမ္ပဏီများမှ ဆော့ဝဲလ်များ ဝယ်ယူအသုံးပြုခြင်းနှင့် ကျွမ်းကျင် လုပ်သားများ ပိုမိုများပြားလာစေရန် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ၎င်းနည်းတူ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည်လည်း လုပ်ငန်း တိုးချဲ့ရန် လိုအပ်သည့် အရင်းအနှီးများကို ဘဏ်များမှ အလွယ်တကူရယူနိုင်ရန် မိမိလုပ်ငန်း၏ စီမံခန့်ခွဲမှု မူဝါဒများ၊ လုပ်ငန်းပိုင်ဆိုင်မှုအချိုး၊ အရှုံးအမြတ်အစီရင်ခံစာ စသည့်စာရွက်စာတမ်းများကို ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေး ဘဏ်များသို့ တင်ပြနိုင်မည့် နည်းစနစ်တို့ကို ကြိုတင်ပြုလုပ်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

ပုံ (၁) - မြန်မာ့ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များ၏ ချေးငွေ ပမာဏ (GDPနှင့် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာခြင်း)

ရည်ညွှန်းကိုးကားချက် - ကမ္ဘာ့ဘဏ်အစီရင်ခံစာမှတစ်ဆင့် စာရေးသူစုစည်းသည်

၂။ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များ၏ ဝန်ဆောင်မှုကို အများပြည်သူမှ ပိုမိုအသုံးပြုနိုင်မည့် အလားအလာ

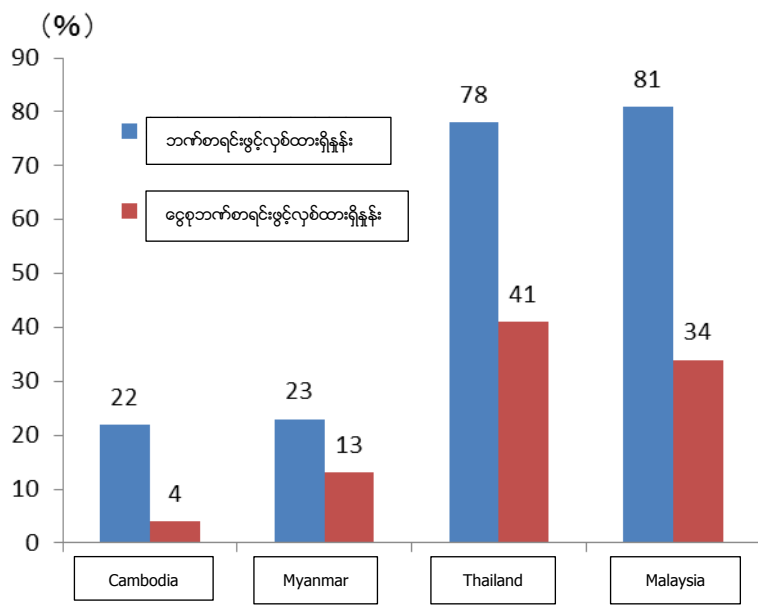
ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များကို အများပြည်သူတို့အကြား မည်မျှအသုံးပြုသည်ကို တိုင်းတာလိုပါက ဘဏ်များမှ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများထံသို့ ချေးငွေမည်မျှထုတ်ချေးပေးထားသည်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ လူတန်းစား အလွှာစုံပါဝင်နိုင်သည့်ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများကို မည်မျှအသုံးပြုနိုင်သနည်း (Financial Inclusion) ဟူသည့် အကြောင်း အရာမှာလည်း အဓိကကျပါသည်။ Financial Inclusion ဆိုသည်မှာ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များ၏ ဝန်ဆောင် မှုများကို ငွေကြေးပြည့်စုံသော လူချမ်းသာများ သာမက သာမန်နှင့် အခြေခံလူတန်းစားများပါဝင် အသုံးပြုလာနိုင်ခြင်း ကိုဆိုလိုပြီး ယင်းသို့အသုံးပြုမည်ဆိုပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုများမှာလည်း တစ်နည်းအားဖြင့် လျော့နည်း လာနိုင်ပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်းမှာလည်း ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အများပြည်သူ မှဘဏ်စာရင်းဖွင့်လှစ်အသုံးပြုမှုအခြေအနေ၊ ငွေစုဘဏ်စာရင်းဖွင့်လှစ် အသုံးပြုမှုအခြေအနေတို့ကို သုံးသပ်ကြည့်မည် ဆိုလျှင် ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများကို မည်မျှပါဝင်အသုံးပြုနေသည်ကို သိရှိ နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

Financial Inclusion ၏ အခြေခံသဘောထားအမြင်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များ၏ ဝန်ဆောင်မှုများကို အများပြည်သူမှ အသုံးပြုမှုကို ရှုမြင်သုံးသပ်ကြည့်လျှင် ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် အသက်(၁၅)နှစ် အထက်မှာ ၂၃% မျှသာရှိနေခဲ့သောကြောင့် များစွာအသုံးပြုမှုမရှိသေးကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့်အလားတူ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံသည်လည်း ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ဘဏ်စာရင်းဖွင့်လှစ် အသုံးပြုမှုသည် ၂၂%မျှ သာ ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံထက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေသည့် ထိုင်းနှင့် မလေးရှားနိုင်ငံတို့တွင် ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများကို အသုံးပြုမှု အခြေအနေမှာ ၇၈% နှင့် ၈၁% အသီးသီးရှိကြသည်။ မြန်မာနှင့် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံတို့သည် ငွေစုဘဏ်စာရင်းဖွင့်လှစ် အသုံးပြုနှုန်းမှာ အလွန်နည်းပါးလှပါသည်။

အထက်ပါ စာရင်းအချက်အလက်များကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် အနာဂတ်ကာလတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ ဘဏ်စာရင်းများ ဖွင့်လှစ်အသုံးပြုမှုနှုန်းမှာလည်း ပိုမိုတိုးတက်လာမည့် အခြေအနေများရှိနေပါသည်။ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် မြန်မာ့ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များ၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ များစွာ အရေးပါလှပါသည်။

ပုံ (၂) - မြန်မာ့ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များ၏ ဝန်ဆောင်မှုများကို လူတန်းစားအလွှာစုံသော အများပြည်သူမှ ပါဝင်အသုံးပြုမှု (၂၀၁၄)

ရည်ညွှန်းကိုးကားချက် - ကမ္ဘောဒီးယားဘဏ်အစီရင်ခံစာမှတစ်ဆင့် စာရေးသူစုစည်းသည်။

မှတ်ချက်-ဘဏ်စာရင်းဖွင့်လှစ်ထားရှိမှုရာခိုင်နှုန်းသည်၁၅နှစ်အထက်ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သည်။

၃။ မြန်မာ့ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များ၏ အခန်းကဏ္ဍ

မြန်မာ့ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များတွင် ထူးခြားချက်များများစွာ ရှိပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဘဏ်များ၏ ပိုင်ဆိုင်မှု အမျိုးပမာဏများအတိုင်းနှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် ကမ္ဘောဇဘဏ်သည် မြန်မာ့ကူးသန်းရောင်း ဝယ်ရေးဘဏ်များအားလုံး၏ ၄၂% ခန့်ပိုင်ဆိုင်မှုရှိနေပြီး ဧရာဝတီဘဏ်သည်လည်း ၁၄%ခန့် ပိုင်ဆိုင်မှုရှိနေသည်ကို ကြည့်ခြင်းအား ဖြင့် ကွာဟမှု များပြားသည်ကိုတွေ့မြင်နိုင်သည်။ မြန်မာ့ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုပမာဏအချိုးကို တိုင်းတာရာ တွင်ချေးငွေထုတ်ပေးနိုင်စွမ်းနှင့် တိုက်ရိုက်ဆက်စပ်နေသောကြောင့် ချေးငွေအားများများထုတ်ချေးနိုင်လေလေ အမြတ် အစွန်းပိုမို ရရှိလေလေဖြစ်သည်ကို ကမ္ဘောဇဘဏ်အား လေ့လာခြင်းအားဖြင့် သိရှိနိုင်ပေသည်။

အခြားထူးခြားချက်တစ်ခုမှာ အဆင့်(၃) နှင့် (၄)ရှိ ဘဏ်များမှာ အဆင့် (၆)နှင့် (၇) ဘဏ်များ အကြားရှိ ပိုင်ဆိုင်မှု အချိုးတွင် ကွာဟနေခြင်းဖြစ်သည်။ အဆင့် (၃)ရှိသော သမဝါယမဘဏ်နှင့် အဆင့်(၄) ရှိသော မြဝတီဘဏ်တို့သည် ၄%ခန့်မျှသာ ပိုင်ဆိုင်မှု ကွာဟနေခြင်းဖြစ်သည်။ အဆင့် (၅)ရှိသော ရိုးမဘဏ်နှင့်အဆင့် (၇)ရှိသော UAB ဘဏ်တို့ သည် ၀.၃% ခန့်မျှသာ ကွာဟမှု ရှိပါသည်။ ၎င်းအကြောင်းအရာများကို အခြေခံစဉ်းစားကြည့်လျှင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ထိပ်တန်းစာရင်းဝင် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်(၁၀)ဘဏ်တို့သည် ပိုင်ဆိုင်မှုအချိုးအရ ထိပ်တန်းအဆင့်(၃)ဘဏ်၊ အလယ်တန်းအဆင့် (၃) ဘဏ်နှင့် အလယ်တန်းအဆင့်အောက် (၄)ဘဏ်တို့အဖြစ် ခွဲခြားသိမြင်နိုင်ပေသည်။

ကောင်းမွန်ခိုင်မာသောဘဏ်တစ်ခု၏ စွမ်းဆောင်ချက်များမှာ ပိုင်ဆိုင်မှုအချိုးနှင့် အမြတ်အစွန်းတို့ကို တိုးပွားများလာ အောင်စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းရှိရမည်ဖြစ်ပြီး၊ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိသည့် အခြေအနေများကိုလည်း အတတ်နိုင်ဆုံးနည်းပါးနိုင်အောင် လုပ်ဆောင်မည်ဆိုသည့်အချက်များမှာ အဓိကဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များသည် ဘဏ်အပ်ငွေများကို မည့်ကဲ့သို့ ပိုမိုရရှိအောင်လုပ်မည်၊ ဆုံးရှုံးနိုင်ချေနည်းပါသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသို့ ချေးငွေ ထုတ်ချေးပေးခြင်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုအသုံးစရိတ်များကို စိစစ်လုပ်ဆောင်ခြင်း စသည့်တို့ ဖြစ်ပေသည်။

အထက်ဖော်ပြပါအကြောင်းအရာများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ဘဏ်များသည် တိကျ သေချာသောနည်းဗျူဟာများအပေါ်အခြေခံ၍ ဘဏ်ခွဲများတိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ပြည်ပအကြံပေးပညာရှင်များခန့်အပ်ခြင်း၊ ကျွမ်းကျင်ဘဏ်ဝန်ထမ်းများ ပိုမိုပေါ်ထွက်လာအောင် ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်းမှ တစ်ဆင့် ဘဏ်လုပ်ငန်းဝန်ဆောင်မှု စွမ်းရည်များကိုမြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ ဘဏ်ခွဲများ တိုးလာသည်နှင့်အမျှ ထိထိရောက်ရောက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ဌာနခွဲငယ်များ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အီလက်ထရောနစ်စနစ်ဖြင့် အချိန်တိုအတွင်း စရိတ်စခများ လျော့နည်းသက်သာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့သည် မရှိမဖြစ် လိုအပ်ပါသည်။ ဘဏ်တစ်ဘဏ်အား မည်မျှအမြတ်ရနိုင်သည်ကို လေ့လာကြည့် မည်ဆိုပါက ဘဏ်ခွဲများ တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်မှုနည်းဗျူဟာ၊ ချေးငွေများကို ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေနည်းအောင် စိစစ်နိုင်မှု စွမ်းရည်၊ ခေတ်မီကွန်ပျူတာဆော့ဝဲလ်စနစ်တို့ကို ထည့်သွင်းအသုံးပြုမှု အခြေအနေတို့ကို အဓိကအားဖြင့် လေ့လာသုံးသပ် ဆုံးဖြတ်ရန် အရေးကြီးလှပါသည်။

ပုံ (၃) ထိပ်တန်းစာရင်းဝင်ဘဏ်(၁၀)ခုတို့၏ပိုင်ဆိုင်မှုအတိုင်းအတာရာခိုင်နှုန်း(၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ မတ်လကုန်၊%)

1	Kanbawza Bank	42
2	Ayeyarwaddy Bank	14
3	Co-operative Bank	10
4	Myawaddy Bank	6
5	Myanmar Apex Bank	6
6	Yoma Bank	6
7	United Amara Bank	3
8	Global Treasure Bank	3
9	Asia Green Development Bank	2
10	Myanmar Oriental Bank	2

ရည်ညွှန်းကိုးကားချက်-Giz Report

နိဂုံးချုပ်

မြန်မာ့ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များသည် တိုးတက်မှုလမ်းစတင်သော ရှိနေပါသေးသည်။ အထက်တွင် ဖော်ပြထားခဲ့သည့်အတိုင်း ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များမှ ပုဂ္ဂလိကစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများထံသို့ ချေးငွေ အထောက်အပံ့ပေးနိုင်မှုတို့တွင် အကန့်အသတ်များရှိနေသေးသည့်အပြင် အများပြည်သူတို့မှ မြန်မာ့ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများကို ပါဝင်အသုံးပြုနိုင်သော အခြေခံအချက်များမှာလည်း အဆင်သင့် မဖြစ်သေးပေ။ မြန်မာ့ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များ၏ ဝန်ဆောင်မှုအမယ်သစ်များမှာလည်း များစွာမရှိသေးဘဲ ငွေကြေးဆုံးရှုံးမှုများကို ကာကွယ်ပေးနိုင်သော ကွန်ပျူတာဆော့ဝဲလ်စနစ်တို့ကို ဝယ်ယူအသုံးပြု ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမှာလည်း အပြည့်အဝ မလုပ်ဆောင်နိုင်သေးပေ။ ၎င်းအကြောင်းအရာများအား ဖြည့်ဆည်းထောက်ပံ့ပေးနိုင်လျှင် အနာဂတ်ကာလတွင် မြန်မာ့ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များအဖက်ဖက်မှ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အလားအလာကောင်းများရှိနေသည်ဟု ကောက်ချက်ချနိုင်ပါသည်။ မြန်မာ့ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် မကြာတော့မည့် အနာဂတ်ကာလတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာရေးအတွက် အထူးပင် အရေးပါလှပေသည်။